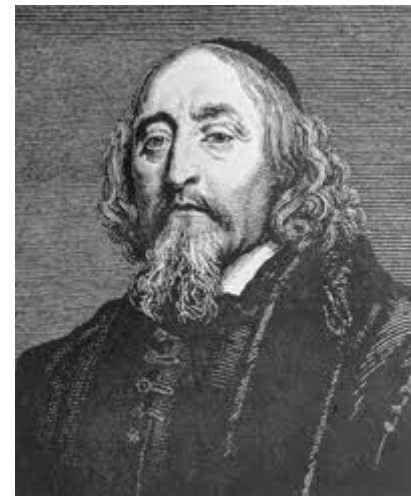

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jan Amos Komenský

(život, hlavní názory na výchovu, díla)

- **narodil se v Nivnici (?)** u Uherského Brodu r. 1592
- brzy osiřel
- v době studia začal pracovat na dílech:
- **Poklad jazyka českého** (slovník) – spis shořel při požáru Lešna
- **Divadlo všestranstva věci** (encyklopedie) - NEDOKONČIL
- po studiích učil na bratrské škole v Přerově
- byl **vysvěcen na kazatele** → stal se správcem tamního bratrského sboru, napsal zde:
- **Listové do nebe**, to je volání utiskovaných chudých do nebe

- r. 1620 začalo pronásledování katolíků → skrýval se
- na mor mu zemřela 1. žena i synové poté se ještě dvakrát oženil), jako nekatolík se musel skrývat, pod vlivem tragických událostí napsal:
- **Labyrint světa a ráj srdce**
- **Hlubina bezpečnosti**
- **Truchlivý**

- r. 1627 musel opustit zem – odešel do polského Lešna
- napsal zde:
- **Velká didaktika** (dílo obecně pedagogické)
- **Brána jazyků otevřená** (učebnice latiny a reálií)
- **Informatorium školy mateřské** (bylo určeno rodičům, návod na výchovu dětí)
- na pozvání přátel navštívil Anglii, **zabýval se pansofií (vševědou)** – poznáním všech oborů harmonizovat svět
- navštívil Švédsko, kde vytvořil spis:
- **Nejnovější metoda jazyků** (teorie jazyka vyučování)

- r. 1648 se vrátil do Lešna, byl zde biskupem Jednoty bratrské, zde napsal:
- **Škola vševědná** (teoretický spis)
- na pozvání knížete Zikmunda pobýval v Uhrách, kde měl organizovat pansofickou školu, měl zde poprvé možnost ověřit si své názory v praxi, za svého pobytu vypracoval pro své žáky příručku
- **Pravidla mravů** (příručka pro žáky)
- **Zákony školy dobře uspořádané** (spis)
- **Atrium** (jazyková učebnice)
- **Svět v obrazech** (první obrázková učebnice)
- **Škola na jevišti nebo též Škola hrou**

- r. 1654 se vrátil do Lešna, kde se věnoval rozsáhlému dílu:
- **Obecná porada o nápravě věci lidských** (pansofické dílo, 7 dílů)
- 1656 - **požár v Lešně** → ztratil všechnen majetek i cenné rukopisy
- v Amsterdamu vydal soubor 43 didaktických spisů:
- **Veškeré spisy**
- **Jedno potřebné** (považováno za Komenského závěť lidstvu)
- **Pokračování v bratrském napomínání** (vlastní životopis)
- **zemřel** r. 1670 v **Holandsku** v Amsterdamu, pohřben v Naardenu

- ***Hlavní názory a význam Komenského***
- **Cíle výchovy :**
- poznat sebe a svět, ovládnout sebe a povznést se k Bohu
- **3 oblasti výchovy:**
- **vzdělání** ve vědách, uměních a řemeslech, **mravení výchova a výchova náboženská**
- v mravní výchově vychází ze **4 Platónových ctností:** moudrost, statečnost, uměřenost a spravedlnost

Školní organizace dle Komenského

- *od narození do 6 let* – výchova doma, v každém domě → škola mateřská
- *od 6 do 12 let* – škola obecná, škola pro všechny v každé obci, městě a vesnici
- *od 12 do 18 let* – škola latinská
- *od 18 do 24 let* – akademie (vysoká škola), má být v každém království

Vzdělání a výchova nikdy nekončí!!!!!!

Komenský poprvé stanovil:

- školní rok a školní prázdniny
- zavedl školní týden
- hromadné vyučování
- každá třída – svoji třídu
- učitelé měli poznámky
- pro každý rok normy vědomostí

Zpracoval základní didaktické zásady (principy)

- Zásada názornosti
- Zásada systematičnosti a soustavnosti
- Zásada aktivnosti
- Zásada trvalosti
- Zásada přiměřenosti

Komenský dělí děti do 6 skupin:

- bystré, poslušné – nesmí se přetěžovat
- bystré – líné
- neposlušné, tvrdohlavé – velcí lidé, jdou svou cestou
- nebystré – poslušné
- nebystré – líné
- taky se musí učit